

Epos o Gilgameszu

2 sierpnia 2018

Mity starożytnego Sumeru opowiadają o wielu niesamowitych zdarzeniach i mitycznych bogach. Niestety po upadku tej cywilizacji, wiele z jej legend przepadło bezpowrotnie, a te historie które znamy pochodzą często nie od samych Sumerów a Akadyjczyków, którzy przyszli na ich tereny. To właśnie za ich sprawą dane nam jest poznać jedną z najciekawszych postaci tej kultury czyli niejakiego Gilgamesza. Bohatera najstarszego eposu w historii ludzkości i najstarszego herosa w całej literaturze.

Dzisiejsze ruiny miasta Kisz

Zgodnie z legendami o jego życiu Gilgamesz między innymi obalił rządy króla Aggi z Kisz zbudował mury miasta Uruk aby ochronić jego mieszkańców, razem ze swoim towarzyszem Enkidu zwyciężył w walce z demonem Huwawa, niebiańskim Bykiem zesłanym przez boginię Isztar, a nawet o jego śmierci i podróżach po podziemnym świecie. Postać Gilgamesza jest więc koronnym przykładem mitycznego herosa, którego genealogia łączy się z bóstwami. Zgodnie z sumeryjską Listą Królów, sam Gilgamesz był bowiem dzieckiem bogini Nunsun i kapłana o imieniu Lillah. Jest to o tyle ciekawe, że sama Ninsun była córką bóstw Anu i Uras czyli dwóch z czołowych postaci w sumeryjskim panteonie.

Epos miał zostać spisany w okolicach 2500 roku p.n.e. na serii glinianych tabliczek. Co ciekawe opisują one nie tylko heroiczny okres w życiu Gilgamesza ale również przypisuje mu liczne wady takie jak okrucieństwo względem swoich wrogów oraz pożądanie zameężnych kobiet. Co w pewnym sensie różni się od dwuwymiarowych postaci znanych między innymi z odległej o 1500 lat Iliady i Odysei.

Dodatkowo, epos zawiera w sobie inną bardzo ciekawą przypowieść, której to głównym tematem jest historia o

Potopie. Jej bohaterem nie jest jednak sam Gilgamesz a niejaki Utnapisztim. Wybraniec boga Ea (czyli odpowiednika sumeryjskiego Enkiego) który dostał zadanie w postaci zbudowania czegoś na kształt biblijnej Arki oraz przechowania na niej swojej rodziny, dobytku oraz roślin i zwierząt wszystkich gatunków. Co ciekawe zgodnie z wersją mitu zawartą w eposie, przyczyną do wywołania Potopu miało być przeludnienie świata, które cyt. „zagrożało spokojowi bogów” co zdecydowanie odbiega od chrześcijańskiej wersji tego mitu.

Niedługo po zalaniu Ziemi, arka zatrzymała się na górze Nisir, a po siedmiu dniach Utnapisztim wypuścił gołębia aby ten odnalazł ląd. Tutaj epos znowu różni się od „Biblii” ponieważ w odróżnieniu do znanej nam wersji historii gołąb nie podołał zadaniu i dopiero po wysłaniu kruka, ląd został ostatecznie odnaleziony. Na koniec po przybiciu do lądu Utnapisztim uwolnił wszystkie zwierzęta, zasadziło rośliny i złożył ofiarę bogom w wyniku czego wraz z żoną zostali oni nagrodzeni nieśmiertelnością.

Cała treść eposu jest przesiąknięta wieloma symbolami i opisami, które przy odpowiedniej interpretacji mogą brzmieć znajomo. Jednym z lepszych przykładów jest zbudowany z gliny i wody włochaty towarzysz Gilgamesza, Enkidu. Niezwykła istota, której to opis w dużej mierze przypomina stworzenie człowieka w Biblii. Enkidu pomógł Gilgameszowi w pokonaniu wspomnianego wcześniej demona oraz towarzyszył mu przez wiele lat aż w końcu umarł co zmotywowało Gilgamesza do poszukiwania nieśmiertelności.

To jednak nie wszystko ponieważ opis pokonanego przez nich demona, w pewnym sensie przypomina opowieści o rasie gigantów.

„To wojownik – jego zęby są zębami smoka,
jego twarz – twarzą lwa,
jego ryk jest jak nacierająca woda potopu!”

Zgodnie z opisem Enkidu, był on ogromnym humanoidem o

strasznej twarzy i długich włosach. Jego dłonie miały być również uzbrojone w pazury a sam demon pełnił funkcję strażnika. Podobno był on również chroniony przez siedem magicznych cedrów, które zostały jednak zniszczone przez Gilgamesza, a sam Huwawa został zabity po stoczeniu walki z Gilgameszem. Dodając do tego historie o długożytności poszczególnych „ludzkich” postaci w eposie oraz ich niezwykle koneksje rodzinne trudno nie dojść do wniosku że pod warstwą mitów i symboliki kryje się drugie dno. Nie wykluczone, że jego poznanie mogłoby udzielić nam wiele odpowiedzi na temat historii rodzaju ludzkiego, ale na ten moment są to jedynie niepoparte przez nic spekulacje.

Autorstwo: M@tis

Źródło: InneMedium.pl